

Motion till riksdagen

1989/90:Ju407

av Siw Persson (fp)

Domarutbildning i miljöfrågor

Våra allmänna domstolar har i alltmer ökad utsträckning ställts inför och avkunnat domar i olika typer av miljösmål av komplicerade slag. Det kan då exempelvis gälla yrkanden om skadestånd från enskilda, företag eller kommuner, om nedsättning av köpeskillingar eller om återgång av köp, nästan alltid av väsentlig betydelse ekonomiskt, socialt och kanske hälsomässigt för enskilda personer och familjer. Många gånger är domstolarnas utslag i sådana mål avgörande för de berörda individernas framtid.

Målen kan avse problem inom den yttre miljön likaväl som inom den inre miljön. Ett mycket stort antal dylika mål visar sig vara komplicerade när de blir föremål för en komplett, allsidig granskning och behandling.

Parterna i målen ställer i rätten ofta upp med vittnen som har påtagligt skiftande kvalifikationer i enbart byggnadstekniskt eller eventuellt geologiskt hänseende. Sällan vittnar fullgod miljöexpertis – dit räknas inte här hälsoskyddsinspektörer – eller experter på det miljömedicinska området. Än mer sällan tillkallar domstolarna själva fullt kompetenta personer inom de nyss berörda disciplinerna att vara deras sakkunniga i målen.

Domstolarnas ledamöter sitter inte inne med specialkunskaper i disciplinerna ifråga, vilka är uppenbart specifika och regelmässigt fordrar djup kunskap i respektive mikrobiologi, mykologi, biokemi, allmän oorganisk kemi eller specialinriktad medicin. Det borde vara möjligt att domstolsjurister i sin utbildning får grundläggande kunskaper i dessa ämnen. Detsamma gäller parternas juridiska ombud.

Det beskrivna kan leda till osäkerheter vid rättegångar och sakligt omotiverade skillnader i domstolsutslag vid såväl tingsrätter som hovrätter.

Förhållandet är tveklöst otillfredsställande sett från rättssäkerhetssynpunkt. Konsekvenserna av vissa utslag kan, som är allmänt bekant, bli dramatiska för drabbade personer.

Den fortsatt växande miljöproblematiken med dess följder ställer förhållandet i en allt skarpare belysning, varför en snar ändring måste ske.

Vi finner dock inte att tiden är inne – och det är troligen ej heller lämpligt – att inrätta särskilda miljödomstolar.

Jag tror att en förbättrad utbildning skulle förbättra rättssäkerheten och möjliggöra en förbättring av kunskapsflödet i rättegångar i miljösmål som de facto efterfrågas av medborgare som drabbats av sjuk eller direkt hälsofarlig miljö.

En skyndsam utredning bör kunna framlägga förslag till ändamålsenliga lösningar i frågan i sådan tid att proposition i anledning därav kan föreläggas 1990/91 års riksdag.

Mot. 1989/90
Ju407

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om domarutbildning i miljöfrågor.

Stockholm den 25 januari 1990

Siw Persson (fp)